

Huddinge**KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING**

Datum: 2026-03-06

Diarienummer: KS-2025/1876

Handläggare: Elisabeth Jarborn

Förslag till delning av socialförvaltningen

Inledning

PwC påtalar i rapporten *Utvärdering och utveckling av politisk organisation och Förvaltningsorganisation i Huddinge kommun*, att socialförvaltningen verkar i ett av de mest komplexa och snabbföränderliga verksamhetsområdena inom kommunen. Förvaltningen påverkas av en rad samtidiga förändringar, såsom ny socialtjänstlagstiftning, ökande volymer inom LSS, en åldrande befolkning, fler individer med sammansatta behov och ett alltmer ansträngt kompetensförsörjningsläge. Dessa faktorer driver både volymer och kostnader och ställer höga krav på styrning, samverkan och organisatorisk robusthet i förvaltningsorganisationen.

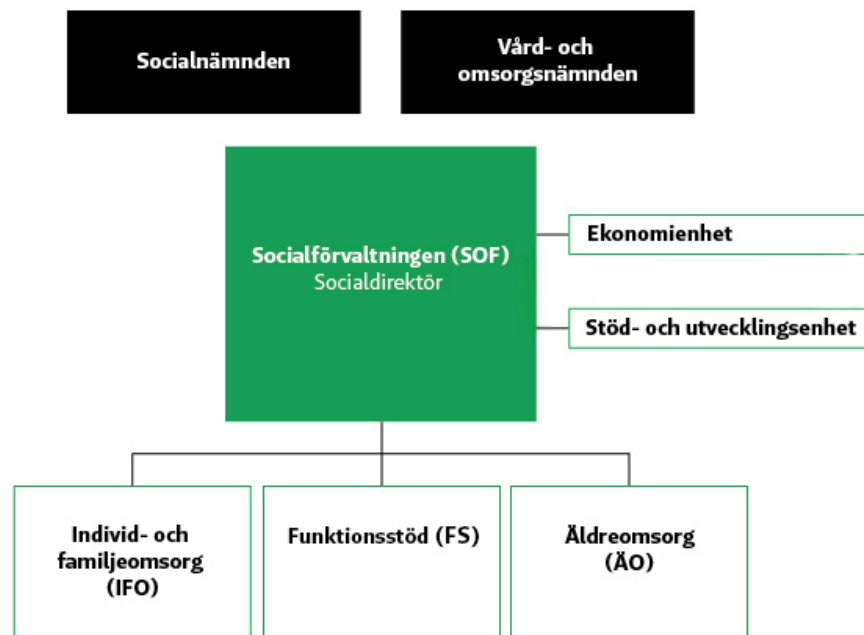
Under PwC:s uppdrag har inriktningen tydliggjorts att socialförvaltningen bör delas i två separata förvaltningar för att stärka ledning, öka specialisering och förbättra förvaltningens förmåga att möta framtida krav. PwC konstaterar samtidigt att denna inriktning inte har analyserats på detaljnivå inom ramen för deras uppdrag, vilket gör att flera strukturella och långsiktiga verksamhetsutmaningar inte kunnat analyseras på djupet. Frågor såsom genomförandet av delningen, placeringen av olika verksamhetsområden samt utformningen av gränssnitt och ansvarsfördelning kräver ytterligare utredning. Mot denna bakgrund genomförs nu en fördjupad utredning under perioden februari–maj, med syfte att bedöma hur socialförvaltningen på bästa sätt kan delas i två separata förvaltningar för att möta kommande krav och säkerställa en långsiktigt hållbar struktur. PwC:s rapport innehåller inga förslag om förändringar i den politiska organisationen.

Den fördjupade utredning som nu genomförs ska leda fram till hur en uppdelning av socialförvaltningen ska utformas i detalj. Utredningen ska säkerställa att den nya strukturen är ändamålsenlig, långsiktigt hållbar och anpassad till lagstiftning, utvecklingsbehov och verksamhetens uppdrag. Detta PM utgör, tillsammans med PwC:s rapport, beslutsunderlag för att kommunfullmäktige ska kunna fatta ett principbeslut om att dela socialförvaltningen från och med den 1 september 2026. Den efterföljande fördjupade analysen kommer att ligga till grund för den slutliga organisationsstrukturen.

Nuvarande organisation

Socialförvaltningen, som leds av socialdirektören, är organiserad i verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg (IFO), äldreomsorg (ÄO) samt funktionsstöd (FS). Det finns två staber som stödjer verksamhetsområdena: Stöd och utvecklingsenheten samt Ekonomienheten. Socialförvaltningen svarar mot två

nämnder; socialnämnden respektive vård- och omsorgsnämnden.

Socialförvaltningens nuvarande organisation

Jämförelse andra kommuner

Socialförvaltningen har en omfattande verksamhet med stora utmaningar inom socialförvaltningens verksamhetsområden. En jämförelse med de tjugo största kommunerna i landet, samt även inkluderat Botkyrka bekräftar att Huddinges socialförvaltning är en stor förvaltning.

Kommuner organiserar sina verksamheter på olika sätt, till exempel kan hela eller delar av individ- och familjeomsorgen finnas under en nämnd eller vara fördelad till annan nämnd. I Huddinge finns till exempel ekonomiskt bistånd under gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden och i Gävle finns verksamheten funktionshinder på annan nämnd. Dessutom varierar benämningarna av nämnderna mellan kommunerna. I relation till de jämförande kommunerna har endast Huddinge, Örebro och Jönköping verksamheten samlad i en förvaltning.

Iakttagelser från genomlysningen

Genomlysningen visar att socialförvaltningen befinner sig i en exceptionellt komplex verksamhetskontext. De omfattande förändringarna i lagstiftning, demografi och målgrupper påverkar både den strategiska och operativa nivån. Därtill upplevs förvaltningens gränssnitt mot andra förvaltningar som otydliga, vilket ibland leder till att frågor faller mellan stolarna, försenas eller kräver politisk hantering för att lösas. Samverkan har förbättrats över tid, men är fortfarande i hög grad beroende av enskilda personer, särskilt i relationen till arbetsmarknads- och utbildningsområdet.

Det framkommer även att förvaltningen i flera avseenden upplever att de saknar tillräckligt stöd i kommunens gemensamma processer, vilket gör att verksamheterna i hög grad tvingas utveckla egna lösningar vid sidan av ordinarie strukturer. Detta tar resurser från kärnuppdraget och försvårar möjlighet till

likvärdighet och långsiktig styrning. Den ekonomiska situationen är samtidigt ansträngd och förvaltningen som helhet har svårt att nå balans. Detta gäller särskilt mot bakgrund av växande behov inom äldreomsorg, funktionsstöd, missbruksvård och hemtjänst. Övergången från LOV till LOU förstärker dessutom behovet av både organisatorisk stabilitet och tydlig styrning.

Centrala utmaningar

En av de mer framträdande utmaningarna finns i de strukturella mellanrum som uppstår mellan socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden och andra berörda nämnder. När ansvarsfördelningen inte är tillräckligt tydlig riskerar arbetet att dupliceras eller fördröjas, vilket skapar ineffektivitet och otydlighet för invånarna. Här har socialförvaltningen, tillsammans med berörda förvaltningar, inte haft förutsättningarna att arbeta för en effektiv och sammanhållen hantering. Samverkansfrågorna är nära kopplade till detta. Den vilja som finns till gemensamt arbete behöver understödjas av stabila och formaliserade strukturer, så att samverkan inte blir beroende av enskilda personers initiativkraft. Detta är särskilt viktigt i ljuset av den nya socialtjänstlagens krav på tidigare insatser och mer sammanhållet och förebyggande arbete. Slutligen är kompetensförsörjningen en kritisk utmaning. Både socialtjänsten, funktionsstöd och äldreomsorgen har stora rekryteringssvårigheter, vilket ökar sårbarheten och påverkar kontinuiteten i verksamheten. Det är en risk både för kvaliteten i insatserna och för arbetsmiljön och som behöver arbetas med aktivt framöver.

Förändringsbehov och föreslagna riktningar

Den samlade analysen visar att socialförvaltningen behöver en mer fokuserad, specialiserad och långsiktigt hållbar organisationsstruktur. En uppdelning i två förvaltningar, en med inriktning på äldreomsorg och en med inriktning på individ- och familjeomsorg bedöms skapa bättre förutsättningar för strategiskt arbete, samlad styrning och ett mer närvarande ledarskap. Det möjliggör en tydligare inriktning mot respektive huvuduppdrag och lägger grunden för att möta kommande förändringar i omvärld och lagstiftning. Funktionsstöd kommer att utredas separat under 2026. Utredningens resultat kan få betydelse för den framtida politiska organisationen. Om så blir fallet kommer sådana ställningstaganden att hanteras i samband med beslut om politisk organisering efter valet.

Ansvarsfördelningen mellan förvaltningarna behöver tydliggöras och samverkansformerna formaliseras för att säkerställa att frågor med gemensamma beröringspunkter hanteras på ett sammanhållet sätt.

Tidpunkt för ikraftträdande av delning

En delning av socialförvaltningen föreslås träda i kraft den 1 september 2026. Den kommande övergången från LOV till LOU innebär omfattande förändringar i bland annat arbetssätt, processer och digitala system. För att den nya organisationen ska kunna bära ansvaret för dessa förändringar krävs att den är etablerad och har förutsättningar att arbeta in sina nya roller och rutiner i god tid innan införandet.

Att genomföra både organisationsförändringen och övergången till LOU under samma period skulle innebära en betydande risk för verksamheten, med ökad

belastning, otydliga processer och risk för störningar i införandet. En tidigare delning minskar dessa risker och bidrar till en mer kontrollerad och högkvalitativ implementering.